

<p>بسته طریق نطق بر فرق را هزن راییت منصور او برده بپرخ کهن بر دل نورانیش بر زده بوی سخن</p>	<p>کرده نگارین ورق جمله آن صدق و حق کوشش مشکور او کاک سلخ شور او بسکه ز فرقانیش با همه نادانیش</p>
<p>خواسته بر نهم سال در قم ز دستم سیف حسینی علم گشت بوجه حسن</p>	
<p>که اعدای دین را سر کین برید شکست اندر آمد بآل زبید که این نیست بی عون شاه شهید غزای حاتم حسین و حمید</p>	<p>برش با سبب سیف حسینی به بین جهاد مسلم کم ز شمشیر نیست چو پیداست بر عقل دانش گرای رستم گشت از بهر تاریخ طبع</p>
<p>۴- قطعه نامه موسومہ جناب مفتی میرعباس صاحب کهنوس</p>	
<p>این قطعه شکسته بسته و این گلبرگه تابخته که بزبان بی زبانی و بنان همچوانی گفته و بنشته آمد در خدمت اعلم الناس مفتی میرعباس صاحب رسیده باد با آنکه بخودی خود معرفت خود بودن خورشید را بگل اندوختست اما بر شیبۀ اهل روزگار که گل را از خار و مهره را از بار باز ندانند بفرمای و اما بنعمت ربک فحکایت نبدی نموده شد بر استیجی بنشانش آرزو خورده نگیرد بحسبسی الله لا اله الا هو علیه توکلت و هو رب العرش العظيم من العبد الضعیف المستهام الفانی سید احمد حسن فرقانی - ۲۴ ذیحجه ۱۲۸۲ هجریه من بلده کهنونخاس منزل مولوی سید اجمار حسین خالصاحب دامت سلامتکم</p>	
<p>کز ره شهرت علم بر آسمان بگذاشتی گشتم از دهلی بدان کردم بخت آشتی در لباس ژنده بر عادت نه از نادانستی</p>	<p>ای محک نقد دانش مفتی بالغ نظر از میان جان من سر زده هوای دیدنت روئے کار اینجار سیدم هم برادر هم</p>

<p>حاجی آسا چون طواف خانه است روداد سے نہاںستم کہ با اہل ہنر اہل ہنر جہاں بایر پستان باغریبان التفات مرد سے ہووڑمردم پر شکستن فی سبب الحق از طسج روانت بس شگفت آید مرا خاطر از چشم اخلاقت نگاہی چشم داشت</p>	<p>وہ کہ چون خورشید را از سوی مبارکاستی این کنندار چند سر بر آسمان انہراشتی دیرزی حق مروت را تلو بگذاشتی این قدر نامردم آخر چہ پراپنداشتی بحر معنی بودہ ام تو سا کلم انہراشتی چشم مر سادت کہ چشم لطف خوش بگذاشتی</p>
---	---

ہرزہ لائی چیت فرقانی پس از گت شنو

دم وزن از قصہ چون بازشش بمشرداشتی

لِقَاہُ الْیَمَانِ

در حضرت عباس رسان این قرطاس
 اگر سطر سبلی از من مسکین بالراس

ای باد اگر طیب دلم داری پاس
 اگر نیش کہ دارم سر مهر تو چپا ناکہ

۵۔ قطعہ تاریخ وفات سید انور شاہ صاحب مرحوم

در تعزیت زبدہ ارباب ملک و ملل عمدہ اصحاب دین و دواول رافع ابیہ خیر و سعادت ناہب
 الودیع زہد و عبادت۔ سرچلہ سادات مشرقین آقا سید حسین بہبانی عرف سید انور شاہ
 تحصیلدار ملک پنجاب رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ

الامان از جو رگردون الامان
 اینک اینک ہمیش خود در عیان
 معتقد ہم رخت برد از خاکدان

ای دریا سے دریا سے دریغ
 می شنیدستند محشر در خبر
 مجتہد شدگان سپس روزی سہ چارہ

الحق این باشد در رسم و قاف
 یعنی آن سر جمله اهل صفنا
 صاحب دار خاصگان روزگار
 مقبل و آزاد مردونیک خو
 حابد و پوزشش گروه طاعت یگال
 تند و ابرار و احرار عجبم
 بیدیل و بیدیل و بهتیرین
 اختر سیار برج احملا
 وصف او بیرون زمینان نقین
 هم بیانش شرح حکمت رافیل
 اصطناعش قافله در قافل
 از لبش روی زمین ریجان فروش
 خاضعی با سپیکر ادهم قبا
 از معانی مشکوه دست در جابه
 گیتی از زمین لقا شس تازه رو
 طبع او اندوخت صد گنج را
 بحر و کان از جود او اندر خروش
 هم وقارشش کوه لیکن بی عمر
 شور فضالش خاوران تا باختر
 نی کس را این چنین رفعت نه جام
 در فضائل پیش رسنه ارسلف

شاید آری اقمند اکرون چنان
 بیرو میر صادقان در استان
 پیشوای راست کیشان جهان
 کرم دراد و جواد و مسربان
 زاهد و شب زنده دار و صبح خوان
 مغفوز سرد فتره بند و ستان
 بی نظیر و بی مثال و بی قران
 گوهر شهوار در درج کن فکان
 مرج او انسترون ز کمال گمان
 هم بتانش فیض بخشش بر همان
 امتنانش کاروان در کلاان
 وزدشش باد صبا عنبر نشان
 مردی با گوهر او هم عمان
 زیرا این پیروزه گنبد آسمان
 عالم از فیض وجودش بوستان
 دست او پر دست صد گنبدان
 زرو سیم از بزل او اندر نشان
 هم ضمیرشش بحر لیکن بی کران
 صیت علمش قیروان تا قیروان
 نی کس را این چنین سیرت نه سان
 در شمال یادگار از پاستان

<p>حجت دین حق و مجتهد زیان شعب جمع و آفتاب خاندان چاکر سپید او سر باز نمان نه ز خنجر بیم و نی باک از سان حضرت سید حسین بهبهان روز یکشنبه بحکم کل فتان بود تاریخ دو و چهل از سالیان آن مسافر را نسر از آمدنمان گریه و گریه محبان بان و بان کس بیالینش نه از پیر و جوان نیست مشکے نزد مرد کاروان زین سفر در کوچ و مرگ ناگهان یاد کن از میر شهبان جهان بر ز نرنگش بهار وستان پیر سخن بودن زیان دار دزبان در تلم کش در دو دل غجاوان آرزوئی که بلا بودی بحبان حکم تست این نیست تقصیر فلان در چهار روضه جدش رسان از مضیق هند نارسے و ارهان تا بودر کوسے جاتان موکشان</p>	<p>شعیب و شعیب نواز و متقی نور چشم مصطفی و مر قضا خاصه با مطن لوم دشت کربلا عمر را در ماتش بگذاشته گشته انور شاه در عالم علم بست و پنجسم از ربیع اولین یک هزار و دو صد و هشتاد و چار در وزیر آباد پنجاب اسے دریغ پشند و اتا و زان پس راجحون آه که ز خویشان و پیوند و تبار گرچه در بخشاش آن نیک نام قطع شد و خواه حسن حالت گریه بالینش کسی نبود چه عیب عاشق آن باشد که در فرجام کمال بس کن ای مشرقانی شوریده رای در دو داغ جاودان دادت حسین یارب آن بیچاره محسوم را کردگار خود تو دانی کان باشد چون نیست را گفته اصل حل دانگی این روسیه را نیز هم قائده از لطف پنهانی فرست</p>
---	---

<p>سلسلہ بایر تار ریسمان تستیغے در پذیرائے مستغان</p>	<p>آرے آرے از سپے دیوانہ را اگو باش اقوال من پذیرستی</p>
<p>۴۔ قطعه موسومہ مولوی فیض اللہ صاحب و ہلوی</p>	
<p>دگر یہ نعمتہ در آمد یہ فیض فیض اللہ خلیل و دوست نواز و رفیق و مہر پناہ نہ دیدہ ز رحمت باران در صفا چو گیاہ در آمدشش بہ نظر جاہ بر نہایت جاہ زہر آل نبی بر شہرا ز ذرہ ماہ چہ نسیکہ سلمہ اللہ گویم و ابھتہ</p>	<p>بہ بست طوطی طبع لب از سخن تا گاہ محب و مخلص و کیا و نغز و یار فروش بہر زمین کہ سم اسپ قدر او بر شد ز بسکہ بینیش اوراد و لفظہ روشن بود نبرد ہیچ تر و خشک و باز رفت و رسید بہ بست من نہ بود خدمتی فرا خورا و</p>
<p>۵۔ قطعه موسومہ جناب مولی شہ شریف حسینی صاحب انصاری جگر اون پنجاب</p>	
<p>بخت اندوہ و فتادہ در نیم محنت من چو بلائے تو حطیم من شدہ جو رفلک را تسلیم دل ما شکست بیکبارہ دو نیم کہ نہ دانستی آتش ز نسیم اگرچہ این حادثہ رسمیت تسلیم</p>	<p>من و تو ہر دو در نیم تسلیم غم تو چون جسم من بے پایان بر دہ گیتی ز دلت صبر و شکیب ہم بر آن گو نہ کہ ہم سالانیم آہ ازین کود کے و غفلت خویش زین سپس نیست مرادوی حیات</p>
<p>۵۔ نامہ جناب مولی شہ شریف حسین خان صاحب در انشای شرفارسی بایر دیہ ۱۲۔ جناب اسطو جاہ مولی سید جب علی خان صاحب بہادر مرحوم پنجاب مولی شہ شریف حسین خان صاحب قبلہ جناب منشی سید کفایت علی صاحب مخمور پد بزرگوار حضرت شرفانی در کربلا این زمانہ را پدید کردہ ۱۳۷۵۔ جناب مصنفہ و جناب مکتوب الیہم مرحوم سبق بود ۱۲</p>	

پدم رفته و من مانده بجای دوتن و دوسر زاری در خاک این چه حرمت بس ای فرقانی	سرهن آدم که نگون شد و پیم جان پاشش بخت او ند کریم مرگ گر آید چه رهرو چه مقتیم
---	---

۸- قطعه موسومہ مرزا دیر صاحب مرحوم لکهنوی

زهی بنظم مصائب یگانہ در آفاق شکستہ کلک تو بازار بیکرا از رنگ بنشسته اند معسجج گران فضل و هنر ہزار دست در انگشت کتر کرداری کیسکہ یافتہ تشریف نکتہ سنجی تو بجز شہادت صادق نمی زنی نفسی دل حسود بلرزو چو خاک نیشاپور نہ روز و شب سرو کار تو جز بدینداری بگاہ خود دلازار ابر آزارے شنیدہ ایم کہ بر آسان دیر می است اگر ببح تو در ماند کلک حق با اوست شکایت چگفتم حکایتی است مرا کہ رنج راہ کشیدن بآن تو ز و سموم زدن طواف بگرد در تو چون حاجی چہ بود علتش الا کہ اشتیاق درون	علم بجز تہیہ گوئی و مرثیہ خوانی برودہ شعر تو ناموس صورت مانی گذشت ذیل تو کس را طراختسانی مگر بگلشن معنی ہزار بستانی برالنگان نسا نہ حسریر کاشانی ولایت سخن الحق چہ نیک میانی دیکہ خاک بر دے ورق بجنابانی نہ کار تو کہ و بیگاہ جز حسد خوانی بگاہ نطق در افتان چو بیخ نیانی ندیدہ ایم بروے زمین ترا ثانی کرا پنچہ منکر سگالہ ہزار چندان شرح آن نہ گویرد اگر چہ میدانی دل از دیار بریدن باین تن آسانی دو دیدہ باز براہ تو بچو مستربانی چہ بود موجبش الا کہ سوز پنهانی
--	--

<p>چه سود چونکه ندیدم جمال روئے ترا بحسب حال تو ششم دوسطر بسپردم گذشت یک مدیکسال بی جواب درین شنیده ام که ز خلقان بحسب بق بیشتر علی ستائے تو چاکر تو کردستم فراز تخت معانی بحکم عقل امروز ز دست شانه کلک منت جده سخن اگر نه در تمنی هزار گونه غسل بس است این دوسته تنیک اگر بعین کم بر ارتحال نوشتم نه بر رویت و شکر هزار سال برافرازایت اقبال</p>	<p>فلک بجام نگرده همیشه نادانی که داریم ز سر لطف پاسخ ارزانی مگر سزائی کتابت نبود فرقانی چرا بجانب مشتاق نامه نتوانی و گرنه آوردم باج جان خاقانی منم شکسته کله گوشه جهان بینی بر می زو صحت گرد و غم پریشانی در دیده جگر پهلوی خراسانی کنی نگاه و سر رحمت نتا بانی که اندکیت نمودار هر سراوانی که آیتی بهر مندی سخن رانی</p>
--	---

۹- وقایع و تقییر مقبره پیدر مصنف موقوفه میر

خبرنامه اب
 ۱۳۱۲ ۱۳۱۳ ۱۳۱۴

رباعی

<p>اے دور سپهر دل دو نیم کردی با اینهمه محنت نه نشستی از پای</p>	<p>بد حال و پریشان و سقیم کردی تا حاقبته الامر تسمیم کردی</p>
---	--

یعنی فردوسی طوسی ۱۲- مثلا این همه بیت و رباعی و قطعات و آیات و مادی تاریخی و کتاب مسجد مقبره و لوح جناب
 پید معظم را یکجا در مقطعات گذاشتم چون ظاهراست که همه با تعلق با یک دیگر دارند الا نشر متعلق این واقعه را
 در آخر انشائی مسرقانی باید دید ۱۲

بیت	
منکوه امی برادر به نوای کج که زارم	سخن در دست ناید ز دل شکسته بسته
قطعه	
نگویم که آشوب گردنده گردون نجویم که این بخت بد برای سرکش سخنوا هم که فرمان تقدیر سابق نگویم که یار مصیبت بتا که بیزدان گر آشفتگی کالج گیتی	سترارم نبرد سی سقیم نکردی باندوه حیران ندیم نکردی اسیر بلائے عظیم نکردی بفتد جفته چه ن حرفت حیم نکردی یتسیم نکردی یتسیم نکردی
تاریخائی وقات بدرالمرحومین سید کفایت علی ۸۶ ۸۵ ۱۲	
قطعه	
در سپلوی دل خلید خارے که خون دل از مزه کشادم از جمله حادثات عالم پدر و پدر نه سهل کاریست از ماه جمید بست و چارم تاریخ نزول این نوازل	کافزوش ز نیشتر بنشتم که نقزیر بر حب گرنشتم تو دیر پدر بر بنشتم کم گفتم و مختصر بنشتم آدینم دم حشر بنشتم وارع عجب پدر بنشتم ۸۶ ۸۵ ۱۲
ایضا	
آن کفایت علی که مانندش	کس ندیده با بست از انات و ذکوره

آن بر فعت چو آسمان معروف	آن به بخشش چو مرتضی مشهور
انگه زوی جو داد و بخواهش داشت	گفت خویش از جناب و موج و بجزر
شاگرد صابرو کریم و سلیم	مستافغ و راضی و غیره و بصور
چون سعیدان بر نورانی	چون شهیدان نینوا مغفور
پاک بودی و پاک اندورفت	زین سرای فریب و دار غرور
شب آدینه بیت و چارم روز	از جمید دوم بسال مخفور
بر سر جفهانے دینی دون	برگزید اعمت تاق عور و قصور
چه عجب گرز نغمة خلقش	زنده گردن جسد اهل تسبیور
پرت رفت باش فوتانی	که ترا هم کند طعمه مور
بر روان پدر و عا لوم	تا ش ساقی دهر شراب طور
خواه تو نسیق و انگه از پے او	سعی کن ایست معنی کلمه مشکور
تیتیش بود بر زیارت جزم	باد با شاه کربلا محشور

کتابه های مقبره و مسجد جناب منشی سید کفایت علی صاحب جوم موقوفه پیر
کتابه لحد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (قَوْلُ اللَّهِ) إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا

وَأَصْدِقَاتٍ (وَأَخْوَفَ عَلَيْهِمْ وَلَا يَلْمُزُهُمْ يُؤْتُونَ هَذَا مَشْهُدًا سَيِّدِ التَّوَكُّعِ

۸۶ ۱۲ موج شرفات ۱۲ ۸۶ ۱۲

تربت معدن احسان - روضه قدوس و دو دمان - بخشش - گنج خشنایش - مقیم ریاض - اسم
والرباع ارم - خزانه برکات - تفسیر سعادات - آل بیغامیر - میوه مرغ حدیث السوات و الاجاب کفایت
آذاق الله السبوح طعم العفو - واحاد دوان الحنان بصفتی انیس و الحان - یزدانش بابا بخش
۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲ ۸۶ ۱۲

<p>طنبہ در منظوم ۱۲ ۵ ۸۶</p>	
<p>شب آئینہ روز بست و چهار پدر سربان فرقانی سر و سرخیل دودہ لیسین باتن ز حسنہ دار پچو حسین برویش اوز پیش ماگم شد اسے دل از چہ سخت کار افتاد کایزدش داد و شد ہوتا ریخ</p>	<p>از جمید دوم بال غفور دامن افشان زمین سراسے غرور بکھایت علی صفت مشہور یافت تشریف قرب خلعت نور پس ازین جان ما و صد تا سولہ گر تو اسے صبور باش صبور کا پس در بیان و حور و نور و سولہ</p>
<p>کتاب مسجد</p> <p>رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ عَلَيَّ وَالسَّلَامُ</p>	
<p>مسجد کفایت علی گیشن عبادیام بنائے عبادت احمد حسن سید فرقانی ہنہا</p>	<p>بمخاسد محمد علی برادر زادہ مرحوم</p>
<p>کتابہ در واژہ مقبرہ</p>	
<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ بَابُ الْحَمْرِ حَيْثُ عَدْنٍ مَفْتَحُهُمْ الْأَبْوَابُ الْبَيْتُ لِصَاحِبِ الْمَقْدِ الرَّاشِدِ الرَّحْمَنِ الْمِيرِي</p>	
<p>پس از مردن دلا کیا چاہیے تو قبر مٹی کی</p>	<p>بنے سنگین لکھیا قبر ہو تعمیر مٹی کی</p>
<p>۱۱۔ جد المرہوم جناب سید کفایت علی تنہا اور اشہد تخلص داشت غزلیات اردو و ملی ایشان آخرو کلایا حضرت فرقانی بہ طور تنبیہ منم منودہ ۱۳۳۱ (روحانی)</p>	

<p>من سید شجاع حسین ریجانی نبیره حضرت موسی بارگاه حد ^{مقطوم} ۸۶ ۱۲ من مقولات سید قطب الدین حسین شنیفته جنت الماوی مقام روش باد ۸۶ ۱۲</p>	<p>من کلام عم مختتم سید فضل حسین شاد مزار مطهر پناه آل سید کفایت علی ۸۶ من بیہیات کاتبین محمد سید محمد علی برادر زادہ جوسق عنہم و اہم ۸۶ ۱۲</p>
---	---

خاک میرت سنتہ ہزار و دو بیست و ہشتاد و شش و انا البائس القانی عبده الفرقانی
و تختہ بالصلوٰۃ علی محمد و آلہ اجمعین

۱۰۔ کتابہ مزار مادر مصنف موقوفہ میرٹھ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَ هُوَ مَكْمُوْنٌ فِیْ جَنَّتِ النَّعِیْمِ
بِحَبْلِیْ وَ اِلٰہِ اَحْلٰہِ اللّٰهِ بِجَنَّةِ عَالِیَةِ بَرَدِ اللّٰهِ الَّذِیْ اَنْ مَضَّجَهَا

قطعة فارسیہ

<p>دریغاً مادر عنسوار و شفق چنان صبح دوم صادق تقینش ہی شش و دم رات عزیزت داشت پس از عدت جان را ساخت عادت چگویم غرہ اول مسر و سال ۸۶ ۱۲ سہ یک از روز یکشنبہ گزشتہ ہنوزم داغ پیشین بود برون</p>	<p>کہ از رحمت نہاد ایرت و نہادش چنان نسر ارم پاک اعتقادش بویہ رفت شام و با بادش و فاشد بدرقہ دانند و زادش کز اغفر با توان عقد عبادش ۸۶ ۱۲ ازین دارا البلا رحلت فقادش کہ دوران داغ دیگر نہادش</p>
---	--

۱۲۔ زیر دیوار مشرق این مقبرہ در سال ۱۱۰۰ ہجری مطابق ۱۷۹۳ عیسوی برادر مرحوم سید سجاد حسین صاحب ریجانی پیونہ خاک شد
۱۳۔ نامہ مصنف بنام ایشان در انشای فرقانی ہست ۱۲۰۰ ہجری بمقبرہ جد مطہرہ پیر گواہ حضرت فرقانی را در معتادہ مطابق
۱۴۔ عیسوی بخاک سپردم ۱۲ (روحانی) ۱۵۰۰ ہجری در تختہ میر سید فضل حسین صاحب مرحوم بود ۱۲۔ (روحانی)

<p>نیاید خدمتش سنسرقانی از تو</p>	<p>حندامزودل زارت هوش</p>
<p>دعای بخشش - تاریخ آهنگ ۱۲۸۴ هـ بگو - مورد بهشت پاک بادش ۱۲۸۴ هـ</p>	
<p>۱۱ - قطع تاریخ طبع کتاب خود مسمی به تهذیب النساء</p>	
<p>یافت رنگ رسم درو طی سبج دید تقل غم رانست زمین خوشتر کلید نی نظیرش هیچ گوشی هم شنید جز بیکی که کلک سنسرقانی چکید شد هوی بیض تصنیف جدید ۱۲۸۴ هـ</p>	<p>منت ایزد را که تهذیب النساء رنج دل رانست زمین بهتزدوا نی عذیش دید چشم هیچکس المحصل هیچ عیب نیستش سال طبعش بشمر رفت آنچه رفت</p>
<p>۱۲ - مقطعات و فقرات پارسی تازی مشعر تاریخ و قتی راقعه ناگهان محشر نشان دل آشوب جگر سوز جان گل قیامت کبری مصیبت عظمی یعنی رحلت جناب امیر کبیر سکند ز نظیر نواب محلی القاب لار دارل میو صاحب بهادر گور ز خیرل و سیراے کشور مند</p>	
<p>الامان از گردش چرخ بد خست لالمان سر سیر گل بنیم امروز آنچه وی بود از عنوان بر کشد در سالها و زیاده آرد در زمان جز جهان هرگز که دارد دیا و زمینان باغبان</p>	<p>الغیاث از جور دور سست بیان الغیاث سر سیر گل بنیم امروز آنچه وی بود است گل دست معارف در نظر وجود آد سے هر نهالی را که بنشانند بر عاقبت</p>
<p>ملا قطعات اردو سے کتاب تهذیب النساء را در دیوان اردو یاد دید - ۱۲۰</p>	

هیچ خاطر دیده غم زانده فنا
 طعمه مرگ اندر تاسه حکم کل من
 سیل نزا آباد بر تابد عنان را نتر خراب
 نیست دام زان لقب شاید بقار ایوفا
 عیش ایام جوانی نیست پایان جز هوس
 سالهامی بایش خونخوردن از درد و عنان
 راز هادار و سپهر لاجوردی در روش
 راستا ز اعبرت اردکار و بار روزگار
 کو قباد نام سردار و مرصع گزینش
 گرزه برستم کجا و کوسمان پلین
 تا کجا رفتند چندین جنگیان نامور
 تا کجا رفتند چندین دلبران نازنین
 بشکفته هر ساله گلها رنگ رنگ و گونه گون
 خواب شان سنگین زیر خاک و سر بر سنگ بر
 نه رو و سپیکه نه آید زان وفاداران در طبع
 عاقلان در بست دفع و درد مردن بی دوا
 خون خلقان خورد همچون آب بی کام و دهن
 آن یکے نازد به گنج و این دگر نالد زرنج
 مرد میدان اجل اسحق نباشد هیچکس
 زین رباط نامبارک با متاع بی کسی
 میزند وقت گذار ایغ قاطع و مبدم

هیچ گلشن دیده این ز تاراج خزان
 خاص و عام و خوب زشت و خوش و طیر و نس و جان
 مرگ را بر سپهر بنشیند نه بر مرد جوان
 نیست پاینده از ان جا ترا علم باشد روان
 سود نقتد زندگانی نیست آخر جز زیان
 یکد و روزی گردی باشد ز گیتی شادمان
 گنجه دار و زمین و گنجیان اندر هستان
 داستان ما نذاست پس از خسران پستان
 کو فریون جهانگیر و درفش کاویان
 تخت و بخت جم کجا و کوسر و تاج و کیان
 تا کجا رفتند چندین سرداران کامران
 تا کجا رفتند چندین هوشان دلستان
 نئے ز بلوی شان نسیمی نی ز رنگ شان نشان
 جز بفتح صورت شان بیدار کردن کی توان
 نی خبر زیشان بگوش اندر نه دیدار عیان
 تا فلان در خواب ناز و زندگی باد و زان
 ده چه کردی خاک گر بودی و را کام و دمان
 بگذرد عمر الغرض خواه این چنین خواه آنچنان
 گر غنی گردی درم گر پستین گزنا تو ان
 می رود سوی عدم هر روز و هر شب کاروان
 می رود عسر روانه همچو ناوک از کمان

<p>جانن خاک کے نیر ز ملک و مال و خان زمان بین کہ چون چشمش رسید از کوب تکبت قران زمین مصیبت پیرهن در نیل ز دہفت آسمان سینہ افلاک و اختر رخنہ شد ز آہ و فغان تا زمانست این چنین ضحرت نرفت اندر جان زمین سپس جائزہ بند و صورت آرام جان سینہا نفس را بخیزد دیدہ با پروین فشان اعتماد شہر یار لندن و ہندوستان تا شہر نیل و عدالت با سلطان و امان آن ارل میوان گورنر جنرل گیتی ستان و اور سیف و تلم جمشید و دارا پاسبان کرمت را آل بر یک عدل را نوشیزان آمدش پیش چون کہتران خدمت کمان آنکہ دادا سلامیان را مژدہ تازی تہان زودتر شد از میان فرما توامی مہربان او فقا دار چشم مردم جاہ تو واردوان داشتی خرم گلستان را سموم مہرگان خس بدندان گرگ پیش بڑہ از چوب شان ہمیش در مہند نامہ مر زبان کاروان فی ہنسی روی بیان فی بیازوی بنان</p>	<p>جان تو بالار و خاک تو آئیں ز دہ خاک گر تہ مردہ ز پیر و دگور ز سپند گیر ۴ زمین قیامت رفت بر باد و ستم چار آخشیج دشت دکوہ از ہای ہوی خلق لرزیدن گرفت تا چہانت این چنین جسم دیدہ گردون ہم زمین سپس امکان نزار و بیچ دل ہار و روح در سراق آن مغیث حلق و ماہ چاروہ آری آری سہل نبود قتل اعظم و لیسراے تا صر سلطان و لشکر نافت فضل و ہنر آفتاب آثار و مہ رخسارہ تا ہیدہ راستے تا ملک شاہنشاہہ روی زمین و کٹوریا طوف عالم را سکنہ جنگ را اسفندیار آنکہ شاہ کابل و دیگر شہان بہر شرف آنکہ تیار مسلمان بود واجب داشتی طالع اسلام پست آمدہا تا زمین سبب آنکہ چون در شہر دہلی شد بر عرض سپاہ آنکہ از فرسیم عدل او چون نو بہار آنکہ از سہم شکوہش ترس ترسان میگرفت آنکہ ز آقا ز طلوع صبح دولت تا کنون قصہ کوتاہ یہ کہ شرح این عجائب ماجرا</p>
--	--

یلا کنایہ بدر بارانیا ۱۸۶۹ م کہ امیر شیر علی خان والی کابل شرکت نمود ۱۸۶۹ م قواعد جنگی دہلی ۱۸۵۸ م - ۷

پنجشنبہ ہشتم از ماہ دوم ہنگام شب
 تا سراسے اہرمن کیشی سگے نامردی
 باغے و تاپاک دین و طلغے در جنیم دل
 ساکن زندان و کیفیہ برودہ کردارید
 کافر می نامش مسلمان رو بہی شہر ش لقب
 ساجھے کز کوہے آمد فرود آن طور حسم
 زخم کارے بود و منکر در زمان برگشت کار
 کار و خورد و مرد مسیر ماہ پنج سالگے
 یاد شمرت آسمانا کثر و اناجبر و
 دست قاتل را نکردی خشک ای بیدارگر
 آہ زین خون بناحق و ای زین خونخوارگی
 مویہ شد زین رزیت ہم رعیت ہم سپاہ
 ای سمران و ای جان و ای بزرگان و ائسفنا
 بعد ازین شدت اگر گردون نوید گوہو
 اے دریا آن برو بلا و بال پہلوی
 عقل در ماندہ ہست کان سفاکینش چہ خواست
 شرح ختم المرسلین حاشا کہ این فتوی وہ
 سایہ الطاف یزدان است شاہ و تائبش
 حجت من اندرین معنی کتابت و سنن
 غافلے تا کہ فرمود است لا تلتقوا خدای

در ہزار و ہشتصد و ہفتاد و دو از سالیان
 زشت خوئی تیرہ روئی گمراہی ابلیس سان
 طالم تاپاک رای و بدتراد و بدگان
 سحر و جوس مدام و بستہ بندھوان
 غول صحرائی پشاور بوم لعنت آشیان
 از کمین گدجست و زخم انداخت یکد و ناگمان
 تن بچون آغشت جان نقش بلک جاودان
 کارواندہ رسید آفاق را با استخوان
 کشتہ بروست چنین نامرد مردے آچنجان
 صد دروغ و صد منوس و صد نصیر و صد فغان
 داد زین سنگین دلی فریاد زین کین تہان
 خستہ دل شد زین بلتیت ہم ملک ہم دو مان
 کشتہ شد داری تان سرخیل تان سالان
 بعد ازین محنت اگر عالم نماند گوہمان
 اے دریا آن شکوہ و فرہ و جاہ کیان
 تنگ و نوح را نباشد رہ بہ بخت ہان و ہان
 بیگنہ کشتن نہ منبراید خدا قرآن بخوان
 دشمن دین است بشیکت سگال این و آن
 حاضر م بسم اللہ ایک گرسگالی امتحان
 بشرم مسلم مخالفت را چہ گوے ایطلان

<p>گفتنی و شرفانی گفتی و چون تو کس گفت از جسم گل گرفتت شخصی چه اندیشه بگو لار و چون دیگر شهان بگذشتی ما هم بگذریم</p>	<p>این نباشد جز که الهام خدای مستعان شد خدیو نامدار کشور پند از جهان تا قیامت ماند این ابیات خرا در میان</p>
وله	
<p>طالع کشت تا شب شهر را گشت بسمل دل هوا دران سے شیند از سپهر مشرقانی سال و برگ حساب سال نداشت اگر تو نتوانی از ربه بیشتر بود</p>	<p>رزو افتاد بر تن افلاک جان عالم فدا دور تا پاک تا لباسی که بترد ادراک مردی کرد چرخ و گفت چه پاک هر برج قلاح رفت بجاک</p>
وله	
<p>حیش و طرب از جهان براقا در ماتم و لیراے تاسے فوتانی هاسنین تاریخ تا که ز لب مسیح بشنو</p>	<p>کار غم و هم گرفت بالا دل خون شد و دیده اشک بالا می جبت ز لطف حق تعالی شد شسته ستو و کیش والا</p>
وله	
<p>تائس السلطنت ز عالم شد غم و محنت عظیم گشت عظیم افسر زرنجاک ز خویش شید سال هجرت پو خواست فرقانی</p>	<p>روز در چشم خلق گشت سیاه صبر و طاقت تباہ گشت تباہ خون روان شد ز داغ سینہ ماه گفتم آه ای امیرا عظم جاہ</p>

فقرات فارسی تاریخی عیسوی و ہجری	
رحلت رفیع جناب نواب گورنر جنرل - نواب گورنر از دنیا رفت <small>۶۱۸۷۲</small> <small>۶۱۲۸۸</small> اسل میو عالم پور ز عالم شد - ماتم گورنر جنرل سے بے بدل <small>۶۱۲۸۸</small> <small>۸۸</small>	
جمل عربی کہ راستا راست بنی کم و کاست از روی جملہ ازان سال واقعہ عظیمہ برمی خیزد	
۶۱۸۷۲	جملہ اول قَدْ قُتِلَ اَصْحَابُ الْاَغَاظِ
۶۱۸۷۲	جملہ ثانیہ قُتِلَ نَقِيبُ الْاَعْيَانِ مَظْلُومًا
۶۱۸۷۲	جملہ ثالثہ عَنَدَ رَبِّ وَاللّٰهِ تَمَرُّ حَجِيْدٍ عَاقِلٍ
۶۱۸۷۲	جملہ رابعہ عَنَابَتِ شَمْسِ الْاَبْدَالِ
سنا ہمراہ این قطعات در اخبار تاجات لاہور و میرٹھہ در مارچ ۱۸۷۲ء مندرجہ ذیل از فرزندان حضرت فرقتانی ہم طبع شدہ بود نہایتجا بطور یادداشت ثبت نامیم (روحانی)	
از سید سجاد حسین ریجانی فرزند اکبر حضرت فرقتانی	
قیامت است بلا شک ارتباب گو	شبندی انچہ ارل میوید بر ریجانی
بلاک باقی بشاقت آفتاب گو <small>۶۱۸۷۲</small>	گرفت ظلمت غم خلق را بے تاریخ
ولہ	
چشم گریان کجا و میغ کجا	مشراب این دل و مفیضش کجا
کتفت داور کجا و تیغ کجا	دین و دانش نداری ای گردون
نائب السلطنتہ دروغ کجا <small>۶۱۸۷۲</small>	سال رحلت نوشت ریجانی
ولہ	
پیایے فسوس و مادوم در طبع	ارل میو شد کبشتہ ریجانی

۱۳۱۔ مقطعات فرحت آیات فارسی

در تہنیت و تاریخ شفاے جانفزای وارث تاج و تکیں خدیو دانش گزین السلطان ابن السلطان
جناب پرنس آف ولز صاحب بہادر دام اقبالہ و اجلالہ ولیعهد خاقان کشورستان
جمشید دوران رعایا پرورد عدل گستر جناب عالیہ ملکہ معظمہ کوئین و کٹوریہ شاہنشاہ انگلستان
ہندوستان دام ملکہا و دامت ملکہتا کہ بحضور جناب قائم مقام نواب گورنر جنرل
بہادر ہند در سب تبلیغ یافتہ

کوئین و کٹوریہ شاہ یگانہ

شاہنشاہ ہمان عادل ملک

چوپر سنت از سال این واقعہ

بگو قتل نواب احکم در بیخ
۱۸۴۲ء

از سید محمد کرار حسین روحانی فرزند صفر حضرت فرقانی ہم

کہ لرزے نگیں بخت بیابان و جبل
جنے سن پایا وہین جان گئی اسکی نکل
ایک بیک کیون ہوئی دست بخش سلاب نخل
ہائے قاتل کی جبا ہائے ستکار اہل
و اے حسرت نوا ہاتھ باندیش کاشل
صبح آرام گئی شام مصیبت سے بدل
بوللا۔ دود عینم نواب گورنر جنرل
۱۸۴۲ء
طول بہترین بس خوبے ماقول و بدل

شرق سے اٹھکے عجیب طرحا طوفان آیا
جسکو معلوم ہوا اس کا ہوا دل بسبل
کیا ہی مضبوط تھی بنیاد رواق عشرت
ہائے نواب گورنر کا وہ قتل ناحق
ہائے قسمت نہ گیا وار شقی کا خانی
تیرگی بچا گئی آفاق پہ ہر چار طرف
چرخ سے میں نے کہا باعث ظلمت کیا ہی
سال غم ہین اسی فقرے کے طرز روحانی

ملا قطعات اردو سے این نوید صحت را در دیوان اردو سے میر شاکی مرحوم در مقطعات با یدیدہ ۱۲

۱۲ حضور ایورڈ ہفتم شاہنشاہ ہندوستان و انگلستان دام اقبالہ ۱۲

<p>بست بخشش و بخشش او شناسد را سے پاکش بے تامل اگر چه دیگران هم ملک رانند ولی عهدش تکر گوئند داشت بکار آمد و عاے صبح خیزان شگفت آخر زیاد لطف چون گل سز دگر آسشیان بند و ز شادی بحمد الله که دیگر کشتی عیش ز فرقانی شنو سال سلامت ملک داد و ملکش با و طالع</p>	<p>زبان خواهد خراج آب گل ملک زبان و سود و حق و باطل ملک جزا و شاهی تاب شد قابل ملک بتا میزد همه در منزل ملک سلامت جو شدش جان دل ملک رخ هر عاے و هر ساغل ملک بشاخ سدره مرغ بسمل ملک رسید از بحر غم با ساحل ملک شقای بختیار و مقل ملک کزین خوشتر نباشد حاصل ملک</p>
<p>وله</p>	
<p>چشم نسیم و چراغ سلطنت با صره در طلعتش خیره است خیر ناگهان از گشت چرخ چنبری و چه گویم بر رعایا ز نیچه رفت نیم شب سرها نهاده بر زمین تا نسیم لطف جنیدین گرفت چونکه عام آمد خوشی و در خوشی نکته بس شاه را بل نقطه</p>	<p>آن پیرس آن مفر جاہ و جلال ناطقه در مدحتش لال است لال طبع او بگذاشت رسم اعتدال هر نفس گشتندی از حالی سجال در دعا پیش خدا سے ذو الجلال حال شد نیک و فرخ گشت قال اتفاق شد همان تاریخ سال بگذرای فرقانی بطول مقال</p>
<p>وله</p>	
<p>ولی عهدش شقایب است</p>	<p>زبان وقت الشکر شد</p>

بکفا مرض دور از شمه شده ۱۸۶۲ء	شین جمل سبده فرقا نیش	
وله		
باتن او یکدوم بود مگر گریج جفت پور شهنشاه ملک شفا یافت گفت ۱۸۶۲ء	نامور خیس انش تیر تابان پر نش به ز مرض شد کنون سال سلامت خود	
قطعه ۱۲		
دراعتزار خامی نیش		
رستم سر زشت را چه کند خط کتاب زشت را چه کند	سر کند در سر سخن شاعر خامه فنکرت ارچه خوب رود	
۱۵- قطعات وفات جناب میرزا میرزا مرحوم		
<p>بمدا و جمعہ از حکم قصت مادح اولاد ختم الانبیا رونها و از گلخن دار الفنا تیرہ شد از دور حسا رسا کتر اشش را نصیب آبدلا صورتش بستی کہ طبل در نوا روشنش گشتی کہ نیترو ضیا ای در بلخ آن خوشنوا ای خوشاوا مچو سخن از طوطیان دلریا در نوا و نعمت و عز و ہبا</p>	<p>اول ذیقعدہ ۱۲۹۱ھ صفر لیلان آن انیس آن شاعر اردو زبان سوے گلزاری کہ ہستش خلد نام پیرہن را چاک زوزین سوگ صبح دوستاش را قیامت در رسید ہر کہ دیدے در سخن بر منبرش دیدہ ہر کس را فتادی بر رخش ای در بلخ آن مرثیہ خوان گوین از گزارش نامور گفتار وے زندگانی کرد قرب چار بست</p>	<p>۱۲۹۱ھ</p>

<p>عاقبت بایست رفتن زین رباط بر طریق مسرت رفیق سال مرگ این همه بگزار بسنگر تا چه گفت حسب حاله نی کم و نه بیشتر هر چه در گفتار و کردارش خلل</p>	<p>این چینی آمد روانش را اندا گفتش ای شیرین سخن پیک خدا سیدی فرقانی عمرت ستا آه نوحه خوان ^{۱۲۹۱} شاه کر بلا عفو کن یا رب بحق مصطفی</p>
<p>وله</p>	
<p>ز پدرو مداح آل پیمبر هم از دست غم هر ز دست چهرش حقیقت مجازیت هم گفت شاید غمین شد هالش و پیرو خود احمق ز فرقانی اینک شنو سال جلت</p>	<p>چه خونما که از چشم مردم روان شد هم از سوز دل ماه پروین نشان شد بهار ادا ای مصائب خزان شد ز بهر چنین باز غمگین توان شد انیس خلیق از جهان جهان شد ^{۱۲۹۶}</p>
<p>وله</p>	
<p>سوی ملک جان زین پهنی سرای انیس که صیتش لقب حسین ز گفتار شیرین سرش گشت خوش شنیدم ز آزاده را ^{۲۵} استین ز فرقانیش خواستم سال مرگ</p>	<p>شنا گستر آل یسین برفت ز هندوستان تا درین برفت سرا انجام در خواب نوشین برفت که سالش بسر غمس و بشین برفت بگفتا چه شیوای دیرین برفت ^{۱۲۹۱}</p>
<p>وله</p>	
<p>ز مرگ سید شیوا ^{۱۲} کهنویکسر در یغان زبان آور در یغان شنا گستر</p>	<p>جهان گردید در چشم محبانس سیه ایدل بند از نوحه لب لیبجان بر آرزینده آه ایدل</p>
<p>۲۲ میر خلیق مردم والد ماجد میر انیس مغفور ۱۲۹۱ مولوی سید صدق حسین صاحب کتوری متم کتبخانه اصفیه حیدرآباد دکن ۱۲</p>	

چوپریدی فرقانی مشوقا فلز سال غم		امین پنج نام نام شد ازین آنگاه پیل	
۲۶ با قطعات مندرجہ بالا پنجابی اخبار لاہور ۶ جنوری ۱۹۴۴ء قطعات آئی البیان از پسران حضرت فرقانی ہم شائع شدہ			
از سید سجاد حسین لیجانی فرزند اکبر حضرت فرقانی عم			
اسے دریغ از جور دور آسمان		گشت پہنان ماہ تابان در زمین	
یعنی آن آل حسن بدر شیر		بی نظیر و بے عدیل و بے قرین	
آن امیس خوش بیان شیرین زبان		آنکہ ہر حرفش لبان انگبین	
درمہ ذلیقعدہ روز جمعہ راند		ز می بہشت از حکم رب العالمین	
سال نقل او ز ریجانی مشنو		مشریہ گوی متین اسے ہمیشہ	
ولہ			
امیس آن رطب چین نخل معانی		بہار سخن لاله راغ اُردو	
سوی بوستان ارم رفت در عنوان		بگفتش بیابیل باغ اُردو	
ولہ			
تضمین مضرعہ باعی میراں موم			
بستر گل پہن گل تک جسے نیندانی تھی		آج آغوش حدین اُسے سونا ہوگا	
یاد آتے ہیں مورخ کو امیس موم		ہامی جز خاکت تکبیر نہ بچھوتا ہوگا	
این جا قابل ملاحظہ ہست ماغیہ ۲۶ متعلق بہ قطعات دپیر موم			
از سید محمد کرار حسین روحانی کہین پور میر فرقانی			
از رحلت امیس سخن سنج لکھنؤ		دلہا دویم گشت و خرہ در اشک سفت	

۱۶. قطعات و فقرات تاریخی

در حال و سال ارتحال شاعر مقرر معدوم المثل و النظر خاصه بارگاہ حضرت شبیر مروج مرزا
سلامت علی بیگ میر تقی میر رحمۃ اللہ تعالیٰ بعقلانہ و یمینہ و لطفہ و احسانہ بنا بر
یکجہتی و کیرائی و تعظیم نصرت آل طہ و یسین لا غیر از قوہ بلفعل گراستند از خاطر بجامہ پرورد آمد

چونکہ قصت قسمت عالم نهاد این دگران را بدگر با تو اخست تا بچسپین تاج سر نقشش خاصه ترک حج سخن سنج را تا بعدی شد گمرا نشان کزان مثنوی و قطع و مریح و غزل وقتی از آواز طوسی تسلیم وقتی از ان گنج برون از عدد گاه ز جادوگری ہند و پارسی لیکن اگر در نگر د کاروان یعنی ازین کار چہ می خواستند	بہرہ ہر یک بدگرسان رسید ناطقہ بالگو ہر انسان رسید زا ستر چرخ شتابان رسید بسکہ زر فضل بہیران رسید کان بیم یلم بد رکان رسید ہر ہر کارا کاربامان رسید کوی زمین در خم چوگان رسید تخنہ سوئی گنجہ و شرفان رسید طوطے جانرا شکرستان رسید حالت و کار ہمہ بتوان رسید در ہم چندی کہ ز سلطان رسید
---	---

روحانی خزینہ پے تاریخ فوت او
منبر کشین جان جنان اینس گفت

ولہ اروو

نہوا چرخ کی بیداد سے تار و زوقات اس سے کیا فائدہ تاریخ سنار روحانی	کبھی پر خم صفت قوس ایس ناہنجی رونق گلشن فردوس ایس ناہنجی
---	---

۱۳ فروردی طوسی علیہ الرحمۃ ۱۲۱۲ مولانا نظامی تھیں سر ۱۲۱۹ حکیم خاقانی شیروانی ۱۲۱۳ میر خسرو بلوی ۱۲۱۵ شیخ سعدی شیرازی ۱۳

آمل نبی راستوند سیج
 یکدو سه کس گرد و سه بیستی نوشت
 آری از آنجا که تسلّم رفته است
 تا ز در هر در آمد فلک
 نیمه برون زد و ولایت عنا
 بنحو این سلاطین شایق
 مرثیه گوین گزین خواستند
 از خوشی نظم ضمیر و حلیق
 با هر بود اسکله نیریم کار
 ز دلمن الملک بناگه و میر
 گوئی بود از شعرا زین
 قائم تو فیق رفیق آمدش
 هر شایم و منقبت هر چه هست
 دیدت بیولی که نه دید است کس
 پست شد از طبع بلندش حدود
 ذکر جمیالش نصفاهان گذشت
 در همه نوعیش ز گفتار دست
 در همه او حسد نه به تناسخ
 زاهد و سیر و جوان مرد و راه
 داد سخن داد چنان چون بسزید

گرچه تسلان آمد و بهمان رسید
 دعوی مدحت نه بیرمان رسید
 تاج ملک کی سر و هقان رسید
 مرده اقبال بگیمان رسید
 ابر عنایت گهر افشان رسید
 بر سر خورشید دستان رسید
 تشنه لبیر چشمه حیوان رسید
 راحت احباب فراوان رسید
 یافت تاسه چو گه آن رسید
 فکر توی تا حد امکان رسید
 و میدمش فیض ز رحمان رسید
 بدگشتان راهمه خذلان رسید
 بهترش از بهت حستان رسید
 زه زهش از گبر و سلمان رسید
 صدمت لاهول بشیطان رسید
 لفظ تفریش بخراسان رسید
 هر چه که مشکلتش آسان رسید
 راست بتار و بسلان رسید
 کز کرمش دایه باخوان رسید
 خاتم بویاکش بنیان رسید

تا سخن از بسر سخندان رسید
 دولت آنکس که بدیشان رسید
 خواب نسر دیده گریان رسید
 کز نفیاش مدد جان رسید
 تا فتح چو تر آن رسید
 هشت چمن با گل و ریحان رسید
 لیک نه گروی که بد امان رسید
 لیک نه موجی که بهتان رسید
 کز عهدن جان نرود جان رسید
 شغل شن آگستری مان رسید
 بر طبق عرض بدینان رسید
 بین که قبولش چه با تقان رسید
 گفت نه کس قصه به پایان رسید
 گفت منت آنچه طلبتان رسید
 حسرت دیدار بطنیان رسید
 باز و نارا که طیران رسید
 شوق در او صحت حیران رسید
 رفت و بگام دل حیران رسید
 سینه بهمسایه فرگان رسید
 نکته جز این نیست که فرمان رسید

اردو ازین بند کس نشان
 این بود جز که عطای حسین
 هشت نه سال شبی پیش ازین
 دیدے آراسته بزمی بخواب
 تکیه زده پاوشے کز خدایش
 چهره نسر و زان چو سر چارود
 گردی ازان خاک قدم نه فلک
 موبے ازان بحسرم هفتیم
 حیدر صند روید و با بنی
 کای علی امروز که از اهل هند
 لعل علی شکر با سنج شکست
 گفت که مداح شناسم و سیر
 گفت دگر گفت فلان گفت باز
 گفت پیر که بی هم چنین
 از پس این خواب شد از بنده تاب
 مرغ هوا بال کشودن گرفت
 دید بے رنج سفر عاقبت
 بار و گراز پس سالے دوسه
 دید عیان آنچه شنیدش خبر
 قصه چه حاصل که تبه گشت کای